

מסורת הש"ס

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צא.

חולעת " שיואל מן הים אחד לשבעים שנה ואזענין בדמו כחלתא. ולכחמלה אינו נראה בכל ההר אלא חלון אחד: ולמחר. שהגשמים יורדין מתמללא כולו חלונות. וגראה למורי שבילי חלון (ראשון) משריצין כולן. אלאה יס בידו לחיות לפי שעה: גביהא בן פסיסא.

כך שמו והיתה לו עקמומיות בגבו כדמוכת לקמן: ווי לכוון חייבא. אזי לכס לשעשים: דחיי מחיס. אותן שהן חייין רואין אנו שממין והיאך יעלה על דעתנו שהממס חוזרין וחיים: דלא הוו. אותן שלא היו מעולם נולדין ונולדין וחייין אותן שהיו כבר לא כ"ש שחוזרין וחייין: א"ל. מינא: חייבא קריא לי וכו'. דא לקנתרו: דמוסנא. עורדין בעלי חמס שהיו רוצין ליתול חלק ביהודה וצירושלים: שכלא בני אפריקא לדון וכו'. ובמגלת תענית חשיב להו כל אותן ימים שנעשה בהן נסים לישראל וקבעוס יו"ט ולהכי קאמר הא בעשרים וארבעה בניסן לומר דיוס טוב הוא ואסור בהספד משום נס זה: ארץ כנען לגבולותיה. דלחך ארעא קרי ארץ כנען ואחם ירשם שלא כדין דשלנו הוא דכנען אבינו היה: אגטין. כחכים שלא יטול אחד בחלק חבירו כמו שעשה אברהם לישמעאל שלא ליתול כמה שנתן ליתחק כלום יס לזה על זה כלום: שם עומאס. כסוף ומעשה שדים: בכורות

וראה שהיוס י"אין בו אלא לגביהא בן פסיסא ווי לכוון חייבא דאמרינתן מיתי חייין דחייין מיתי דמיתי חייין א"ל ווי לכוון חייבא דאמרינתן מיתי לא חייין דלא הוו חיי' לא כ"ש א"ל חייבא קריא לי אי קאימנא בעיטנא כך ופשיטנא לעקמותך מינך א"ל אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תמול ת"ר בבעשרים וארבעה בניסן איתנטילו דימוסנאי מיהודה ומירושלים כשבאו בני אפריקא לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו היא דכתיב יארץ כנען לגבולותיה וכנען אבותון דהנהו אינשי הוה אמר להו גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדין עמהן לפני אלכסנדרוס מוקדון אם ינצחוני אמרו להם הדיוט שכנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהם אמר להם מהיכן אתם מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא לכם ראייה אלא מן התורה שנאמר ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו י"ז עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי ולא עוד אלא שהרי כמה שנים שלא עבדתונו אמר להם לפני אלכסנדרוס מלכא החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקן ולא מצאו תשובה מיד ברחו והניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות ואותה שנה שביעית היתה שוב י"א פעם אחת באו בני מצרים לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו הרי הוא אומר וזה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום תנו לנו כסף והב שנטלתם ממנו אמר גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדין עמהן לפני אלכסנדרוס מוקדון אם ינצחוני אמרו להם הדיוט שכנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להם מהיכן אתם מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא לכם ראייה אלא מן התורה שנאמר וימושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה תנו לנו שכר עבודה של ששים ריבוא ששיעבדתם במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה אמר להם אלכסנדרוס מוקדון החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקן ולא מצאו תשובה מיד הניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות וברחו ואותה שנה שביעית היתה ושוב פעם אחת באו בני ישמעאל ובני קטורה לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו ושלכם דכתיב ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם וכתוב ואלה תולדות יצחק בן אברהם אמר להם גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדין עמהם לפני אלכסנדרוס מוקדון אם ינצחוני אמרו להם הדיוט שכנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להם מהיכן אתם מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא ראייה אלא מן התורה שנאמר וייתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות י"אב שנתן אגמין לבניו בחייו ושיגר זה מעל זה כלום יס לזה על זה כלום מאי מתנות אמר ר' ירמיה בר אבא מלמד שמסר להם שם מומאה אמר ליה אנטונינוס לרבי גוף ונשמה יכולין לפטור עצמן מן הדין כיצד גוף אומר נשמה חטאת שמיום שפירשה ממני הריני מוטל כאבן דומם בקבר ונשמה אומרת גוף חטא שמיום שפירשתי ממנו הריני פורחת באויר כצפור אמר ליה אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו פרדס נאה והיה בו בכורות

אמר ליה כרסיה. דקוקר לרכן גמלאל שנקיה: שני יולדים וכו'. משל הוא. אלו היו שני יולדים בעירנו אחד יולד כלים מן המים וכו': אמר לו. א"כ הקב"ה אס מן המים הוא מאיר דמטפה סרוחה שהיא כמים הוא מוליד: מן העפר לא כל שכן. שנידו: דני רבי ישמעאל חנא קל וחומר מכלי זכוכית. ווי היל תשובה שהשיבה לאכיה: מה כלי זכוכית שעמלן כרוח של אדם. שכהוא עושה אותו יס לו שפופרת ונוסח למטה וכן נשמע מפי האומנין: יס להם תקנה. להחיות ולחזור ולעשות מהן כלי. והא דאמרין כנגיה (דף טו.) ונחין לאכסר ככלי זכוכית לא שאין להם תקנה אלא שנפסקת לשעתן ואין מתקיימין: עכשו שיש מים. והכי נמי הקב"ה יולד את האדם מטפה קטנה שאין בה ממש וי"ש שיכול לנכחו מן העפר. אי נמי כל העולם כולו ירד מטהו: ואם אי אהם מאמין. שהקב"ה יולד מן העפר: עכבר. שקורין אשקרו"ל יס במיין שאין נכדאין על ידי חולדה: כיוס. מתחיל לברא וללדת מן העפר ולמחר מהלך כשהוא נכדא כדאמר' נשמעת חולין כהעור והדוטט (דף קס.). ומאם תאמר לזמן מרובה. שאותו שרן אינו נכדא לאלתר אלא לזמן מרובה שנוע או שנועיים ותהא פכור שאין הקב"ה מחיה המתים לפי שעה: לך עלה להר וכו'. חלון.

תורה אור השלם

1. יצא את בני ישראל ואמרת אללהם כי אתם באים אל הארץ כנען ואת הארץ אשר תפל לכם בחלקה ארץ כנען לגבולותיה: כמבד לך ב ויאמר ארור כנען עבדים יהיה לאחיו: בראשית ט כה 3. וזו נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום ויצילו את מצרים: שמות יב לו 4. ומושב בני ישראל ירשו במצרים: שלשים שנה וארבע מאות שנה: שמות יב כ 5. ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם: אשר יולדה הנה המצרית שפחת שרה לאברהם: בראשית כה יב 6. ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם והלוי את יצחק: בראשית כה יט 7. ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודו חי: קדמה אל ארץ קדם: בראשית כה יז

גליון הש"ס

רש"י ד"ה חלון וכו'. שיואל מן הים. חייין נלשין רש"י מנחות דף ע"א ד"ה עולם:

הגהות הגר"א

[א] נ"ב פסם אחת מחק:

לעני רש"י

אשקרו"ל [אשקרו"ל]. שמו:

